

Analyseopgaver til IØ

Opgaverne henvender sig primært, men ikke kun, til undervisningen i international økonomi (IØ).

Opgave A

1. Hvordan vil prisudviklingen blive påvirket af følgende tænkte hændelser?

- Prisen på en tønde olie stiger
- Importen af billigt tøj, sko, telefoner mv. fra Kina, Vietnam og andre asiatiske lande stiger kraftigt
- Kursen på amerikanske dollar og svenske kroner stiger markant
- Euroen falder i værdi over for dollar
- I forbindelse med overenskomstforhandlingerne øges lønningerne betydeligt mere, end produktiviteten stiger
- Moms og afgifter på en række varer nedsættes.

2. Angiv, hvis det er muligt, hvilken af de tre årsager til inflation der i de enkelte tilfælde er tale om.

3. I hvilke perioder inden for de seneste 15 år har ovenstående hændelser fundet sted? Benyt fx Danmarks Statistiks og Nationalbankens hjemmeside for information om prisudviklingen og valutakurserne.

4. Sammenhold observationerne med den generelle prisudvikling. Kan hændelserne genfindes i den generelle prisudvikling?

Opgave B

I denne opgave skal du tage udgangspunkt i udviklingen i forbrugerprisindekset siden 2011 og i nedenstående artikel fra Berlingske Tidende.

Danmark har den laveste inflation i 62 år

Inflationen i Danmark snekler sig af sted med så lav fart, at man nu skal tilbage til kriseåret 1953 for at finde et år, hvor udviklingen sidst var mere afdæmpet.

Det er især det markante prisfald på olie, der lige nu trækker inflationen ned med stor hast. Men ellers er det i høj grad de økonomisk hårde tider og stilstanden i det øvrige Europa, der banker inflationen i bund. I de 19 eurolande, som fortsat kæmper med tårnhøj arbejdsløshed, er inflationen for tiden tæt på nul procent, og der har endda været direkte faldende priser i flere måneder i år.

Når alle er opsat på at spare, nedbringe gæld og polstre sig bedre til fremtiden, og lønningerne i flere sydeuropæiske lande ligefrem er faldet, kan butikker og virksomheder ikke sætte deres priser op. De er tværtimod flere steder presset til at sætte priserne ned for at fastholde et bare nogenlunde uændret salg.

Værre ser det ud, hvis inflationen falder på grund af ledig kapacitet og nedgang i lønningerne.

Det kan ske, hvis arbejdsløsheden er meget høj, og masser af maskiner i erhvervslivet står stille. Det er lidt af det, der ses nu, men en betydelig del af prisfaldet skyldes også lavere priser på olie og andre råvarer.

Kilde: Lars Erik Skovgaard, "Danmark har den laveste inflation i 62 år", bragt i Berlingske Tidende 1. november 2015.

1. Find tal for prisudviklingen siden 2011 via Statistikbanken på Danmarks Statistiks hjemmeside. Redegør for udviklingen i inflationen siden 2011.
2. Hvad kaldes det, hvis inflationen i længere perioder ligger under 0 pct.?
3. Hvilket mål har ECB for inflationsniveauet?
4. Hvilke problemer er der ved en meget lav eller negativ inflation?
5. Gør rede for årsagerne til den historisk lave inflation i 2015. Gennem hvilken kanal/mekanisme er inflationen ifølge artiklen blevet påvirket?

Opgave C

I denne opgave skal du bruge Danmarks Statistiks prisberegner. Her kan du se, hvordan prisudviklingen har været i Danmark siden år 1900. Gå ind på: www.dst.dk og søg efter prisberegner.

1. Undersøg, hvor meget 100 kr. i dag svarede til:
 1. da du blev født.
 2. da en af dine forældre blev født
 3. da en af dine bedsteforældre blev født.
2. Nu kan du ændre tabellen, så du tager 100 kr. som udgangspunkt i det år du, dine forældre og dine bedsteforældre blev født. Undersøg hvor stor den samlede inflation har været:
 1. siden du blev født
 2. siden en af dine forældre blev født
 3. siden en af dine bedsteforældre blev født.
3. Anvend prisberegneren til at finde den samlede inflation i forskellige årtier:
 1. 1970-1980
 2. 1980-1990
 3. 1990-2000
 4. 2000-2010
4. Forklar, hvad resultatet viser om udviklingen i inflationen i perioden 1970-2010.
5. Angiv nogle mulige årsager til den forskellige udvikling i inflationen i de forskellige årtier.

Opgave D

I denne opgave skal du bruge spillet "**Inflation Island**", som Den Europæiske Centralbank, ECB, har lavet.

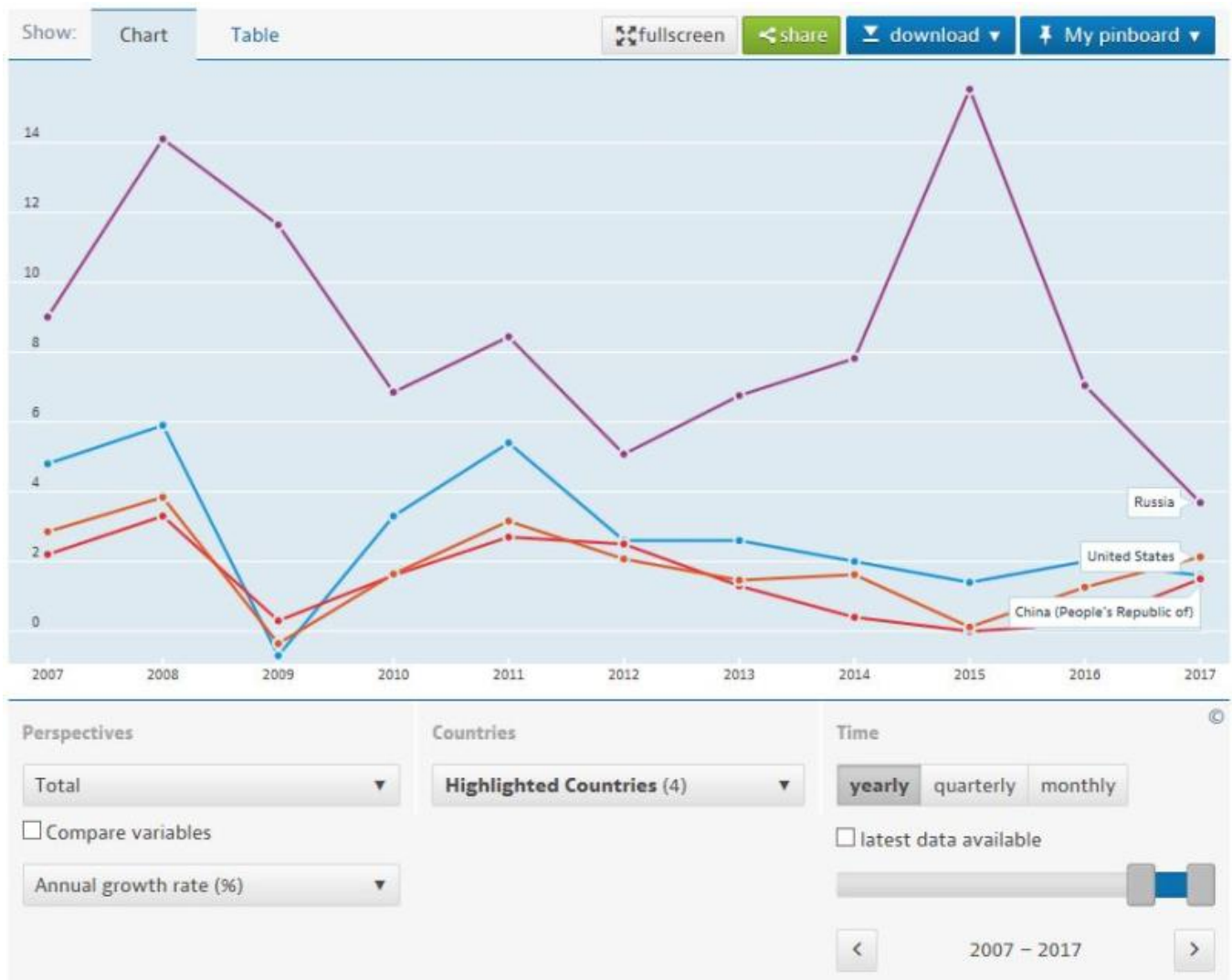
1. Beskriv konsekvenserne af henholdsvis høj inflation og deflation for følgende grupper.
 1. Lønmodtagere
 2. Virksomheder
 3. Staten
2. Hvilken betydning har stabil inflation for de samme grupper?

Opgave E

I denne opgave skal du sammenligne inflationen i en række store lande de seneste 10 år.

Gå ind på den internationale økonomiske organisation OECD's [hjemmeside](#).

I besvarelsen af den aktuelle opgave skal du i øverste bjælke vælge "data", herefter søger du på ordet "inflation" og vælger "inflation (CPI)". Når du på den næste side har valgt "Highlighted Countries", kan du udvælge de lande, du vil undersøge. Husk i højre side at vælge "None" og fjerne markeringen i "show baseline" – det giver en pænere opsætning. Nederst til højre kan du bruge "skyderen" til at vælge den tidsperiode du vil undersøge. Vælg "yearly" – det giver en mere enkel figuropsætning.

1. Beskriv kort udviklingen i inflation i euroområdet, USA, Kina og Rusland de seneste 10 år.
2. Hvilken målsætning har ECB omkring inflation i eurozonen? Hvorfor har man ikke valgt en inflationsmålsætning på 0 pct.?
3. Hvilke muligheder har ECB for at påvirke inflationsudviklingen?

I samme figur skal du nu sammenligne inflationsudviklingen i Danmark og Tyskland. Slet de øvrige lande, og vælg Tyskland og Danmark. Sæt skyderen på

perioden 1970-1985.

1. Beskriv inflationsudviklingen i de to lande i denne periode. Hvor stor var inflationsforskellen i denne periode?
5. Angiv mulige årsager til den forskellige udvikling i inflationen.
5. Redegør for de konsekvenser, det havde for Danmark, at vi havde en markant højere inflation end Tyskland.

Udvid nu tidsperioden, så den viser tiden fra 1970 til i dag.

7. Hvad har kendetegnet inflationsudviklingen de seneste ca. 30 år?
3. Hvad er årsagerne til, at man har haft denne inflationsudvikling i Danmark og Tyskland?
9. Diskuter fordele og ulemper for Danmark af den førte fastkurspolitik siden 1980'erne.

På undervisning.nationalbanken.dk kan du finde denne tekst – og andre – i en udgave, som er suppleret med video og spilelementer. Webudgaven har desuden ordforklaringer af udvalgte nøglebegreber.